

YTTRANDE över dykbåt SFC 3123 - förlisning 1997-03-01

SJÖFARTSVERKET

YTTRANDE över dykbåt SFC 3123 - förlisning 1997-03-01

Vår beteckning 080201-9734356
Utredningsstaben Ad Sten Anderson
 011-191269

SJÖFARTSVERKET

601 78 NORRKÖPING
Tel: 011-19 10 00
Fax: 011-10 19 49

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Faktaredovisning	2
Händelseförloppet	3
Analys	4
Orsak	4
Undersökningsresultat	5
Skador	5

Sammanfattning

Båttyp	BRANDSKÅR
Reg. bet.:	SFC 3123
Hemort:	Lysekil
Brutto:	--
Löa:	9,15
Bredd:	3,15
Djupgående:	0,80
Klass:	Oklassat
Byggnadsår:	1992
Byggnadsmaterial:	Plast
Maskinstyrka	147 kW
Ombordvarande	3

Dykeribåten av modell *Brandskär* (Br) var på väg från Lysekil till vattnen runt fyren Tån på östra sidan om leden till och från Scanraff.

Vid passage av ön Gulskären cirka 1 nm från norra hamnen i Lysekil stannade motorn och B drev på grund och sjönk.

De tre ombordvarande lämnade haveristen och kunde ta sig iland på Gulskären.

Faktaredovisning

Br tillverkades år 1992 av K.J Marin AB på Vindön på norra Orust och var en öppen båt med en cirka 80 cm hög relingskant och ovanpå den ett cirka 40 cm högt räcke.

Akterut fanns en så kallad badbrygga där relingen var sänkt för att dykarna lättare skulle kunna ta sig i och ur vattnet.

Br var utrustad med styrpulpet i vilken GPS, ekolod, dubbla magnetkompasser och GSM-telefon satt fast monterade. En bärbar NMT-telefon fanns också ombord.

Ett ankare, med en 4,5 meter lång kätting och 55 meter ankarlina, samt ett drivankare ingick också i båtens utrustning.

För om pulpeten fanns en lucka till ett utrymme under durken och för om luckan fanns bränsletanken som rymde 270 liter.

Motorn, som placerats i centerlinjen längst akterut, var en inombords dieseldriven *Penta AD 41*, som hade gått strax under 3400 timmar. Den hade strax innan haveriet varit på översyn på en verkstad då två cylinderfoder samt alla bussningar i drevet bytts. Kylaren för laddluft samt turbon genomgicks vid samma tillfälle. Ett förstärkningsstag hade svetsas in i bränsletanken, som sedan hade rengjorts och provtryckts. Bränsleledningen mellan tanken och motorn hade blåsts med tryckluft innan montering.

Efter reovering och översyn hade Br tankats full och körts en tur på cirka 1,5 timmar.

Ungefär på halva båtens längd fanns ett tvärskeppsskott under durken. Genom skottet hade dragits ett plaströr med diametern 25 cm och i plaströret fanns bränsleröret mellan motorn och tanken. Genomföringen var sådan att skottet inte var vattentätt.

Befälhavaren vid tillfället för haveriet var ägaren till dykeriskolan *Dive In Anders Nykvist H/B*.

Den aktuella dagen var vinden SW 9-11 m/sek med god sikt.

Händelseförloppet

Klockan 1305 avgick Br från Norra hamnen i Lysekil med befälhavaren (B) och två passagerare ombord. Avsikten var att gå till vattnen runt fyren Tån en dryg sjömil väster om Lilla Kornö för att leta rätt på brukbara områden för utbildning av dykare.

Vid passage av Gulskären dog plötsligt motorn sedan ett "rasslande" ljud hörts och varvtalet minskade ganska hastigt från 3200 till 0. Försök gjordes att starta motorn igen men utan framgång.

Br var vid motorstoppet endast något hundratal meter utanför grundområdet vid Gulskären och den relativt friska sydvästliga vinden drev båten mot brotten.

B kastade då både ankare och drivankare. Det senare gjorde att båten svängde upp i vinden. Ankaret fick inte fäste på grund av bergbotten och Br fortsatte att driva mot grundbrotten med aktern före.

B beordrade då de två passagerarna, som var iförda torrdräkter och simfenor, att hoppa i sjön och simma sig till räddning. Han tog sedan via mobiltelefon kontakt med en kollega på dykbasen.

Br slog efter 4-5 minuter med aktern i det grund som ligger cirka 70 meter syd om sydspetsen på Gulskären (se sjökortsbilaga) varefter stäven drev av. Aktern med den nedsänkta relingen exponerades då för vind och sjö och båten vattenfylldes mycket snabbt och drev vidare mot det lilla skäret strax nordost om grundet.

B försökte utan framgång ringa SOS alarm och försökte också sända upp en nödraket men innan han hann sjönk båten under hans fötter på position N 58° 16, '72 E 11° 23, '44 på cirka 7 meters djup.

De två passagerarna lyckades rädda sig iland på västsidan av Gulskären. B, som var iklädd ett Musto HPX-ställ och flytväst, kunde även han ta sig iland på Gulskären med hjälp av de två andra sedan han hade legat i det 2-gradiga vattnet i cirka 15 minuter. Han fördes till akuten på Uddevalla lasarett kraftigt nedkyld men återhämtade sig snabbt.

Analys

Enligt upplysning hade motorn och annan utrustning genomgått innan säsongstarten som just hade inletts. B var dessutom förtrogen med båten eftersom den tillhört dykfirman och han hade kört den under flera år.

Motorn bärgades några dagar efter olyckan och visade sig ha slitits ur båten. En storm blåste upp efter händelsen och innan bärgningen. Motorn visade sig då vara så illa hanterad att man omöjligt kunde fastställa orsaken till motorstoppet.

Firman som gjorde motorservicen kunde ändå konstatera att motorn inte hade några maskinella skador annat än de som förorsakats av yttre påverkan.

Det rasslande ljudet som B hörde i samband med att motorvarvet hastigt minskade från 3200 till 0 antyder att felet inte berodde på utebliven bränsletillförsel. Ljudet kan däremot ha indikerat ett turbinhaveri då luften stryptes med överkarborering som följd då bränslepumparna fortsatte att ge full fyllning.

Orsak

Orsaken till motorstoppet har med tillgängliga uppgifter inte gått att fastställa. Det mest troliga är emellertid att ett turbinhaveri strypt tillförseln av luft till motorn med överkarborering och sjunkande varvtal som följd.

Undersökningsresultat

- De tre ombordvarande var erfarna dykare.
- Motorn hade körts endast 1,5 timmar sedan en omfattande översyn.
- B var ägare till dykfirman och hade använt båten i fem år.
- På grund av den nedsänkta relingen akter vattenfylldes båten mycket snabbt av den inbrytande sjön.

Skador

Båten med en del dykutrustning sjönk och totalförstördes.

De två passagerarna som var iförda torrdräkter klarade sig utan skador. B som inte hade motsvarande dräkt blev kraftigt nedkyld och fick föras till sjukhus. Han klarade sig utan men.

